BÖLÜM 333

MOTORLU ARAÇLAR (ÜÇÜNCÜ ŞAHIS SİGORTASI) YASASI

(7/1960, 38/1989, 17/1996, 8/1997, 48/2002 , 54/2005 ve 19/2008 sayılı Yasalarla değiştirilmiş ve birleştirilmiş şekliyle)

MADDELERİN DİZİNİ

1. *Kısa isim*
2. *Yorum*
3. *Motorlu taşıt aracı kullananların üçüncü şahıs rizikolarına karşı sigortalanması*
4. *Poliçelerle ilgili gerekler*
5. *Poliçelere konan bazı koşulların etkili olmaması*
6. *Üçüncü şahıs rizikolarını kapsayan poliçelerin amaçlarının kısıtlanmasından kaçınma*
7. *Sigorta belgelerinin ibraz edilmesi*
8. *Poliçenin iptali üzerine sigorta belgesini teslim etme görevi*
9. *Motorlu taşıt sahiplerinin görevleri*
10. *Üçüncü şahıs rizikolarına karşı sigortalanan kişiler aleyhine verilen hükümlerin sigortacılarca yerine getirilmesi*
11. *Üçüncü şahısların sigortacılar aleyhine hakları*
12. *Üçüncü şahıslara bilgi verme görevi*
13. *Sigortacı ile sigortalanan arasında yapılan bazı anlaşmaların etkisiz olması*
14. *Sigortalanan kişinin iflasının bazı talepleri etkilememesi*
15. *Üçüncü şahısların sigortacılar aleyhine başka hakları*
16. *Suçlar*
17. *Genel cezalar*
18. *Tüzük yapma yetkisi.*

62/54
17/57
7/60
38/89
17/97

[15 Aralık, 1954]

MOTORLU TAŞIT ARAÇLARININ KULLANIMINDAN DOĞAN ÜÇÜNCÜ ŞAHIS RİZİKOLARINA KARŞI KURALLAR KOYAN YASA

Kısa isim

1. Bu Yasa, Motorlu Araçlar (Üçüncü Şahıs Sigortası)Yasası olarak isimlendirilir.

Yorum
2.17/1996

2. (1) Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:-

"Aylık Asgari ücret", suçun işlendiği tarihte yürürlükte olan bir aylık asgari ücret miktarını anlatır.

"iflâs" gramer kurallarına göre çeşitli kullanım şekilleri ile Birleşik Krallık veya İngiliz idaresindeki ülkelerdeki yasalara göre borç ödemede acze düşmeyi (insolvency) de içerir.

"poliçe", bir sigorta poliçesini anlatır ve poliçe ısdar edilmeden önce verilen tezkereyi (covering note) de içerir.

"sigortacı", Bakanlar Kurulunca onaylanmış bir sigorta şirketini veya aracı olarak sigortalama işi üstleneni (underwriter) anlatır.
21/1974
12/1975
42/1975
40/1976
6/1977
24/1979
39/1982
50/1982
37/1985
40/1986

"sürüş ehliyeti", Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasası uyarınca bir motorlu taşıt aracı sürmek için verilen ehliyeti anlatır.

"Yol" herhangi bir yol, sokak, meydan, patika, açık yer ve halkın girebileceği her sahayı anlatır ve herhangi bir yol ile ilgili olarak kullanılan her türlü köprü, mecra, hendek, sed, menfez, yaya geçidi,

66/1987
59/1988
64/1988
66/1988
59/1990
67/1994
45/1997
41/1999

destek duvarı ve işletilmesi özel olup olmadığına bakılmaksızın kamuya açık her türlü yol ve park yerini de kapsar.

21/1974
12/1975
42/1975
40/1976
6/1977
24/1979
39/1982
50/1982
37/1985
40/1986
66/1987
59/1988
64/1988
66/1988
59/1990
67/1994
45/1997
41/1999

(2) Bu Yasada kullanılan herhangi bir sözcük veya deyimin Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasasında tanımlanması yapılırsa, böyle bir sözcük veya deyim, bu Yasa bakımından metin başka türlü gerektirmedikçe Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasasında o sözcüğe veya deyime verilen anlamı taşır.

Motorlu taşıt aracı kullananların üçüncü şahıs rizikolarına karşı sigorta-lanması.

3. (1) Bu Yasa kurallarına bağlı kalınması koşuluyla hiç bir kimse herhangi bir yol üzerinde motorlu taşıt aracı kullanamaz, veya herhangi başka bir kişinin motorlu taşıt aracı kullanmasına sebebiyet veya izin veremez, meğer ki, söz konusu aracın kullanılmasından üçüncü şahıslar aleyhine doğacak rizikolara karşı bu kimseyi veya o başka kişiyi kapsayan ve bu Yasa kurallarına uygun olarak ısdar edilmiş bulunan geçerli bir poliçe mevcut olsun

2.48/2002
3,54/2005

(2) Her kim, bu madde kurallarına aykırı davranışta bulunursa bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde aylık asgari ücretin üç katına kadar para cezasına veya bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

Ayrıca bu maddeye karşı işlenen bir suçtan mahkûm edilen bir kişi, sürüş ehliyeti sahibi olmaktan veya sürüş ehliyeti almaktan men edilebilir.

2(a), 7/60

(3) Bu maddenin (4).fıkrasının öngördüğü durumlar dışında, (2). fıkra uyarınca verilen bir men cezası, Mahkeme özel nedenlerle başka türlü emir vermedikçe, mahkumiyet tarihinden başlayarak en az altı aylık bir süre için, veya dava ile ilgili tüm ahval ve koşullar göz önünde tutularak Mahkemece uygun görülecek daha uzun bir süre için verilir.

2(b), 7/60
21/1974
12/1975
42/1975
40/1976
6/1977
24/1979
39/1982
50/1982
37/1985
40/1986
66/1987
59/1988
64/1988
66/1988
59/1990
67/1994
45/1997
41/1999

(4) Herhangi bir kişinin bu maddeye karşı bir suçtan ikinci kez veya daha sonra mahkum edilmesi halinde, veya Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasasının 7, 8, 9 veya 20. maddelerine karşı bir suçtan, veya Ceza Yasasının 203, 210. veya 236. maddesi uyarınca motorlu taşıt kullanımına ilişkin bir suçtan daha önceki bir mahkumiyetinden sonra bu maddeye karşı bir suçtan mahkum edilmesi halinde, (2).fıkra uyarınca verilen men cezası en az on iki aylık bir süre için veya dava ile ilgili tüm ahval ve koşullar göz önünde tutularak Mahkemece uygun görülecek daha uzun bir süre için verilir.

Bölüm 154
2(b), 7/60
21/1974
12/1975
42/1975
40/1976
6/1977
24/1979
39/1982
50/1982
37/1985
40/1986
66/1987
59/1988
64/1988
66/1988
59/1990
67/1994
45/1997
41/1999

(5) Bu madde kuralları uyarınca sürüş ehliyeti sahibi olmaktan veya sürüş ehliyeti almaktan menedilen bir kişi, Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasası kuralları uyarınca da menedilmiş sayılır.

2(c), 7/60

(6) Bu madde kuralları-

(a) Devlete ait bir motorlu taşıtı kullanan kişiye söz konusu taşıtı kamu amaçları için kullanmakta olduğu sırada; veya

2(c).7/60
51/1984
27/1985
27/1988
32/1988
6/1990
53/1990
76/1991
56/1995
36/1996
9/1997

(b) bir taşıt aracının polis amaçları için Polis Örgütü (Kuruluş, Görev ve Yetkileri) Yasasında tanımı yapıldığı biçimde bir Müfettiş veya daha yüksek rütbeli bir polis memuru tarafından veya onun direktifiyle kullanılmakta olduğu herhangi bir zamanda söz konusu taşıtı kullanan kişiye;

2.17/57

(c) Bakanlar Kurulunca, Bakanlar Kurulunun, koymuşsa, koymayı uygun göreceği koşullara bağlı olarak bu Yasa kurallarından bağışık tutulduğu ilân edilen herhangi bir kişiye veya kişiler sınıfına;

2.17/57

(d) Bakanlar Kurulunca, Bakanlar Kurulunun, koymuşsa. koymayı uygun göreceği koşullara bağlı olarak bu Yasa kurallarından bağışık tutulduğu ilân edilen herhangi bir motorlu taşıta veya motorlu taşıt nev'ine,

uygulanmaz.

2(d), 7/60

(7) Bu madde uyarınca verilen bir men cezasına binaen sürüş ehliyeti sahibi olmaktan veya sürüş ehliyeti almaktan men edilen herhangi bir kişi, men cezasının (3). fıkra uyarınca verilmiş olduğu altı ayı aştığı hallerde, mahkumiyet tarihinden başlayarak altı ay geçtikten sonra herhangi bir zaman, veya men cezasının (4).fıkra uyarınca verilmiş olduğu ve on iki ayı aştığı hallerde ise mahkumiyet tarihinden başlayarak on iki ay geçtikten sonra herhangi bir zaman ve ondan sonra da zaman zaman, mahkumiyeti veren yargıca veya yargı yetkisi mahkumiyeti veren yargıcınkinden daha az olmayan başka bir yargıca istida ile başvuruda bulunarak men cezasının kaldırılmasını isteyebilir ve böyle bir istida üzerine yargıç, uygun görürse, men cezasına çarptırılan kişinin karakterini ve mahkumiyetinden önceki ve sonraki davranışını ve işlenen suçun mahiyetini ve meselenin diğer ahval ve koşullarını göz önünde tutarak vereceği bir emirle, emirde belirtilecek tarihten itibaren men cezasını kaldırabilir veya

başvuruyu reddedebilir:

Ancak bu madde uyarınca yapılan bir istidanın reddedilmesi halinde, istidanın reddedildiği tarihten başlayarak üç ay içinde ayni madde uyarınca yapılan ikinci bir istida tezekkür edilmez.

Yargıç, bir men cezasının kaldırılmasını emrederse, müstedinin daha önce sahip idiyse sahip olduğu sürüş ehliyeti üzerine, emrin ayrıntılarının yazılmasını sağlar.

Poliçelerle ilgili gerekler

4. (1) Bu Yasa amaçları için ısdar edilen bir poliçe aşağıdaki koşulları yerine getirmelidir:

(a) Poliçe bir sigortacı tarafından ısdar edilmelidir.

3.17/1996
19/2008

(b) Poliçe, poliçede belirtilen kişiyi, kişileri veya kişiler grubunu, motorlu taşıtın yol üzerinde kullanılması sonucu veya nedeniyle herhangi bir kişinin ölümü veya bedensel zarara uğramasıyla ilgili olarak doğacak herhangi bir yükümlülüğe, acil tıbbi tedavi masraflarının ödenmesiyle ilgili yükümlülüğe ve motorlu taşıt aracının bir yol üzerinde kullanılması sonucu veya nedeniyle mala yapılan zararla ilgili yükümlülüğe karşı sigorta etmelidir.

Ancak, söz konusu poliçenin;

(i) sigorta ettiği bir kişinin, kişilerin veya kişiler grubunun işinde çalıştırılan bir kişinin, çalıştırılmasından ötürü ve çalıştırıldığı sırada ortaya çıkan bir olay sonucu ölümü veya bedensel zarara uğraması ile ilgili bir yükümlülüğü;

(ii) Para veya ücret karşılığı veya bir iş sözleşmesi nedeniyle veya bir iş sözleşmesine dayanarak yolcu taşıyan taşıtlar dışında, tazminat talebine konu teşkil eden olayın meydana geldiği zaman bir motorlu taşıt üzerinde veya içinde taşınmakta olan kişilerin ölümü veya bedensel zarara .uğraması veya böyle bir taşıta girdiği, taşıt üzerine çıktığı veya taşıttan indiği sırada herhangi bir kişinin ölümü veya bedensel zarara uğraması nedeniyle doğan sorumluluğu;

19/2008

[1] (iii) Tek bir olay sonucu meydana gelen herhangi bir kaza veya zincirleme kazalar için 50,000,-YTL'sı (Elli Bin Yeni Türk Lirası) üstündeki mal zararlarına ilişkin yükümlülükleri;

(iv) Motorlu taşıt aracına yükletilmekte olan veya motorlu taşıt aracından boşaltılmakta olan veya motorlu taşıt aracıyla taşınmakta olan herhangi bir eşyaya karşı yükümlülüğü;

(v) Sigorta edilen kişiye veya sigorta edilen kişinin aile efradına ait olan veya emaneten ellerinde veya gözetim veya denetimleri altında bulunan herhangi bir eşyaya karşı yükümlülüğü;

(vi) Titreşim veya motorlu taşıt aracının ağırlığı veya taşıdığı yükün ağırlığı yüzünden herhangi bir köprüye, araç tartısına, üzerinden yol geçen kemerlere, yola veya altındaki herhangi bir şeye yapılan zararlarla ilgili yükümlülükleri; ve

19/2008

(vii) (aa) Yolcu taşıyan toplu taşıma araçları minibüs ve otbüslerde, tek bir olay sonucu meydana gelen her bir kaza veya zincirleme kazalar için olay başına 5.000.000Euro (Beş Milyon Euro) üstündeki, kişilerin ölümü veya bedensel zarara uğraması ile ilgili yükümlülükleri;

(bb) Yukarıdaki (aa) alt bendi dışında kalan araçlarda ise tek bir olay sonucu meydana gelen her bir kaza veya zincirleme kazalar için olay

[1] Para miktarının güncelleştirilmesi için değişiklik yapılması önerilmiştir

başına 2.000.000.-Euro (İki Milyon Euro) üstündeki, kişilerin ölümü veya bedensel zarara uğraması ile ilgili yükümlülükleri;

Ancak yukarıdaki 2.000.000.Euro (İki Milyon Euro) miktarı, 1.1.2010 tarihinden itibaren 3.000.000 Euro (Üç Milyon Euro); 1.1.2013 tarihinden itibaren ise 5.000.000-Euro (Beş Milyon Euro) olarak uygulanır.

19/2008 (viii) Sözleşmeden doğan herhangi bir yükümlülüğü kapsaması istenmez.

Bakanlar Kurulu, Resmi Gazete'de yayımlayacağı bir Tüzükle yukarıdaki (b) bendinin (iii) alt bendinde öngörülen 50,000 YTL (Elli Bin Yeni Türk Lirası) miktarı, her yıl, bir önceki yılın %50'sini aşmamak koşuluyla on katına ulaşıncaya kadar artırabilir.

19/2008 (2) Bir yol üzerinde bir motorlu taşıt aracının kullanılmasından ötürü herhangi bir kişinin ölümü veya bedensel zarara uğraması ile ilgili olarak bu Yasa uyarınca çıkarılan herhangi bir poliçe uyarınca veya poliçeden ötürü, bir sigortacı tarafından yükümlülük kabul edilerek veya edilmeyerek herhangi bir para miktarının ödendiği, ve bu şekilde ölen veya bedensel zarara uğrayan kişinin de sigortacının bilgisine göre uğradığı bedensel zararla ilgili olarak bir hastahanede yataklı veya ayakta tedavi görmüş olduğu durumlarda, böyle bir tedavi için hastahane tarafından makûl olarak yapılan masraflar, söz konusu tedavi için hastahanenin spesifik bir masraf karşılığı fiilen aldığı paralar çıkarıldıktan sonra, sigortacı tarafından hastahaneye ödenir.

19/2008 * Ancak, sigortacı tarafından ödenecek para miktarı hastahanede yataklı tedavi gören her kişi 2,000.-YTL (İki Bin Yeni Türk Lirası)'ndan ayakta tedavi gören her kişi için ise 500.-YTL (Beş Yüz Yeni Türk Lirası)'ndan fazla olamaz.

32/1998
38/2002 Bu fıkra amaçları bakımından, hastahane; herhangi bir Devlet Hastahanesini veya Özel Hastahane, Özel Klinik, Özel Dispanser ve Özel Muayenehaneler (Denetim) Yasası kuralları uyarınca kayıtlı herhangi bir özel hastahaneyi anlatır.

19/2008 Bakanlar Kurulu, Resmi Gazete'de yayımlayacağı bir Tüzükle bu fıkrada öngörülen tedavi tutarı limitlerini, her yıl bir önceki yılın %50'sini aşmamak koşuluyla beş katına ulaşıncaya kadar artırabilir.

(3) Herhangi bir Yasada öngörülen kurallara bakılmaksızın, bu madde uyarınca bir poliçe ısdar eden bir kişi, poliçede belirtilen kişileri veya kişiler grubunu poliçenin o kişiler veya kişiler grubu ile ilgili olarak kapsadığı görülen yükümlülüklere karşı tazmin etmekle yükümlüdür.

(4) Sigortacı tarafından, poliçeyi yaptıran kişi lehine. bu Yasada

* Para miktarlarının güncelleştirilmesi için değişiklik yapılması önerilmiştir.

"sigorta belgesi" olarak anılan saptanmış biçimde ve poliçenin bağlı olduğu koşullar ve belirlenecek başka konularla ilgili ayrıntılı bilgi içeren bir belge verilmedikçe ve verilinceye kadar, poliçe bu Yasa amaçları için etkili olmaz.

Poliçelere konan bazı koşulların etkili olmaması

5. Bu Yasa amaçları için ısdar edilen veya verilen bir poliçede, poliçe i1e ilgili olarak bir tazminat talebine yol açan olayın meydana gelmesinden sonra belirli bir şeyin yapılması veya yapılmaması halinde poliçe altında bir yükümlülük doğmayacağını veya doğan herhangi bir yükümlülüğün sona ereceğini öngören herhangi bir koşul, 4. maddenin (1). fıkrasının (b) bendinde gösterilen talepler ile ilgili olarak etkili olmaz.

Ancak, bu maddenin öngördüğü hiçbir kural, sigortacının poliçe gereğince ödeme mükellefiyetinde kaldığı ve üçüncü şahısların tazminat taleplerinin karşılanmasında kullandığı herhangi bir para miktarının sigortalanan tarafından sigortacıya geri ödenmesini öngören herhangi bir poliçe şartını geçersiz kılar şeklinde yorumlanmaz.

Üçüncü şahıs rizikolarını kapsayan poliçelerin amaçların-ın kısıtlanma-sından kaçınma

6. Poliçe yaptıran bir kişi lehine 4. maddenin (4).fıkrası uyarınca bir sigorta belgesi ısdar edildiğinde, poliçenin, sigortalanan kişinin sigortasını aşağıdaki hususlarda kısıtlamayı amaçlayan kısmı, 4. maddenin (1). fıkrasının (b) bendi uyarınca bir poliçenin kapsaması gerekli görülen yükümlülükler bakımından etkili olmaz:

(a) motorlu taşıtı kullanan kişilerin yaşları veya fiziksel veya akli durumları; veya

(b) motorlu taşıtın durumu; veya

(c) motorlu taşıtın taşıdığı kişi sayısı; veya

(d) motorlu taşıtın taşıdığı eşyanın ağırlığı veya fiziksel karakteristikleri; veya

(e) motorlu taşıtın kullanıldığı vakitler veya bölgeler; veya

(f) motorlu taşıtın at kuvveti veya kıymeti; veya

(g) motorlu taşıt üzerinde belirli herhangi bir aygıtın taşınması; veya

21/1974
12/1975
42/1975
40/1976
6/1977
24/1979
39/1982
50/1982
37/1985
40/1986
66/1987
59/1988
64/1988
66/1988
59/1990
67/1994
45/1997
41/1999

(h) motorlu taşıt üzerinde, Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasası kuralları uyarınca taşınması gereken ayırt edici işaretler veya şeyler dışında belirli herhangi bir ayırt edici işaret veya şeyin bulundurulması:

Ancak, bu maddenin öngördüğü hiçbir kural, bir sigortacıyı, herhangi bir kişinin yükümlülüğüyle ilgili olarak o yükümlülüğü yerine getirmekten başka bir amaç için herhangi bir para miktarını ödemekle zorunlu kılmaz ve sigortacının, poliçenin yalnızca bu madde

kurallarına binaen kapsadığı herhangi bir yükümlülükle ilgili olarak herhangi bir kişi için ödediği herhangi bir para miktarı sigortacı tarafından o kişiden istirdat edilebilir.

Sigorta belgelerinin ibraz edilmesi

7. (1) Bir yol üzerinde motorlu taşıt aracı sürmekte olan herhangi bir kişi, bir polis memuru tarafından istendiğinde gerek kendinin gerekse motorlu taşıt sahibinin adını ve adresini bildirmeye ve sigorta belgesini ibraz etmeye mecburdur, ve bu fıkra kurallarına aykırı davranan herhangi bir kişi bu Yasaya karşı suç işlemiş olur:

Ancak, motorlu taşıtın sürücüsü, sigorta belgesinin ibrazının istenmesinden iki gün sonra, sigorta belgesinin ibrazı istendiği sırada kendisince belirtilmiş polis karakoluna şahsen giderek sigorta belgesini ibraz ederse, salt sigorta belgesini polis memuruna ibraz etmeyi ihmal ettiği için bu fıkraya aykırı davranma suçundan mahkum edilmez.

(2) Bir motorlu taşıtın bir yol üzerinde bulunması nedeniyle herhangi bir kişinin yaralanmasıyla veya bedensel zarara uğramasıyla sonuçlanan bir kazanın meydana geldiği herhangi bir durumda, motorlu taşıtın sürücüsü sigorta belgesini bir polis memuruna veya ibrazını istemekte makul bir sebebi bulunan herhangi bir kişiye ibraz etmeye, ve motorlu taşıtın sürücüsü herhangi bir nedenle sigorta belgesini böylece ibraz etmeyi ihmal ederse, mümkün olan en erken bir zamanda ve her halükarda olayın meydana gelmesinden itibaren yirmi dört saat içinde kazayı, kaza yerine en yakın polis karakoluna veya en yakın idare memuruna rapor etmeye ve sigorta belgesini ibraz etmeye mecburdur, ve bu fıkra kurallarına aykırı davranan herhangi bir kişi bu Yasaya karşı suç işlemiş olur.

21/1974
12/1975
42/1975
40/1976
6/1977
24/1979
39/1982
50/1982
37/1985
40/1986
66/1987
59/1988
64/1988
66/1988
59/1990
67/1994
45/1997
41/1999

(3)Bu madde kuralları, Motorlu Araçlar ve Yol Trafik Yasasının veya o Yasa uyarınca yapılan herhangi bir Tüzüğün kazaların rapor edilmesine ilişkin kurallarının etkisini eksiltir şekilde değil onlara ek olarak etkili olur..

(4) Bu maddede "sigorta belgesi ibraz etmek", motorlu taşıtın bu Yasa kurallarına aykırı olarak kullanılmadığını gösteren ilgili sigorta belgesinin veya saptanmış başka bir kanıtın incelenmek üzere ibraz edilmesini anlatır.

(5)

Poliçenin iptali üzerine sigorta belgesini teslim etme görevi

8. Poliçe yaptıran kişi lehine 4. maddenin (4). fıkrası kuralları uyarınca bir sigorta belgesi ısdar edildikten sonra ilgili poliçe tarafların karşılıklı rızasıyla veya poliçedeki herhangi bir koşula binaen iptal edilirse, bu sigorta belgesinin lehine ısdar edildiği kişi, iptalin gerçekleşmesinden sonra kırk sekiz saat içinde sigorta belgesini sigortacıya teslim eder,

veya söz konusu sigorta belgesi kaybolmuş veya tahrip edilmişse bu hususta bir yemin varakası yapar, ve bu madde kurallarına aykırı davranan herhangi bir kişi bu Yasaya karşı suç işlemiş olur.

Motorlu taşıt sahiplerin-in görevleri.

9. Bir motorlu taşıtın sürücüsünden sigorta belgesini ibraz etmesi herhangi bir zaman istendiğinde, motorlu taşıtın sahibi motorlu taşıtın bu Yasa kurallarına aykırı olarak kullanılıp kullanılmadığını saptamak amacıyla bir polis memurunca istenecek bilgileri vermekle yükümlüdür ve bunu yapmayı ihmal eden herhangi bir motorlu taşıt sahibi bu Yasaya karşı suç işlemiş olur.

Üçüncü şahıs rizikoları-na karşı sigortala-nan kişiler aleyhine verilen hükümlerin sigortacı-larca yerine getirilmesi.

10. (1) Poliçe yaptıran kişi lehine 4.maddenin (4).fıkrası kuralları uyarınca bir sigorta belgesi ısdar edildikten sonra, 4. maddenin (1). fıkrasının (b) bendi uyarınca ısdar edilen bir poliçenin kapsaması gereken ve poliçe koşullarına göre kapsanmış bulunan herhangi bir yükümlülükle ilgili olarak poliçenin sigortaladığı herhangi bir kişi aleyhine hüküm verilirse, sigortacı, poliçeyi iptal etme veya poliçenin öngördüğü yükümlülükten kaçınma hakkına sahip olabilmesine, veya poliçeyi iptal etmiş veya poliçenin yükümlülüklerinden kaçınmış olmasına bakılmaksızın, söz konusu hükümden yararlanma hakkı olan kişilere, yükümlülükle ilgili olarak hüküm uyarınca ödenmesi gereken herhangi bir para miktarını, masrafları ve herhangi bir Yasaya dayanarak söz konusu para miktarı veya hüküm üzerinden tahakkuk ettirilecek faiz olarak ödenmesi gereken para miktarıyla birlikte, bu madde kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, öder.

(2) Aşağıdaki hallerde bir sigortacı tarafından (1). fıkra kuralları uyarınca hiçbir para miktarı ödenmez –

(a) herhangi bir hükümle ilgili olarak, hükmün verildiği yargı işlemi başlatılmadan önce veya başlatıldıktan sonra yedi gün içerisinde, sigortacı yargı işleminin başlatılmış olduğu hususunda ihbar almış olmadıkça;

(b) herhangi bir hükümle ilgili olarak, hükmün icrasının askıda bulunan bir istinaf dolayısıyla durdurulduğu sürece;

(c) herhangi bir yükümlülükle ilgili olarak, yükümlülüğü yaratan ölüme veya bedensel zarara neden olan olayın meydana gelmesinden önce poliçe, tarafların karşılıklı rızasıyla veya poliçenin bir koşuluna binaen iptal edilmişse, veya-

(i) sigorta belgesi, söz konusu olayın meydana gelmesinden önce sigortacıya teslim edilmişse, veya lehine sigorta belgesi ısdar edilen kişi tarafından sigorta belgesinin kaybolduğuna veya tahrip edildiğine ve bu nedenle teslim edilemediğine dair bir yemin varakası yapılmışsa; ya da

(ii) sigorta belgesi, söz konusu olayın meydana gelmesinden sonra ancak poliçenin iptalinin yürürlüğe girdiği tarihten on dört gün geçmeden önce sigortacıya teslim edilmişse, veya lehine sigorta belgesi ısdar edilen kişi tarafından sigorta belgesinin kaybolduğuna veya tahrip edildiğine ve bu nedenle teslim edilemediğine dair bir yemin varakası yapılmışsa; ya da

(iii) sigortacı tarafından olayın meydana gelmesinden önce veya sonra, ancak poliçenin iptalinin yürürlüğe girmesinden başlayarak yedi günlük bir süre içinde, sigorta belgesinin teslim edilmeyişi için bu

Yasa uyarınca yargı işlemi başlatılmışsa.

(3) Hükmün verildiği yargı işleminin başlatılmasından önce veya başlatılmasını izleyen üç ay içinde açılmış olan bir davada, poliçenin içerdiği herhangi bir koşuldan başka, poliçenin, esasa ilişkin bir olgu gizlenerek veya açıklanmayarak veya bir olgu hakkında esasa ilişkin bir hususta gerçek dışı bir beyan yapılarak elde edilmiş olduğu sebebine dayanarak poliçeden kaçınma hakkına sahip olduğuna, veya poliçeden kaçınmış ise poliçenin içerdiği herhangi bir koşuldan başka, poliçeden kaçınma hakkına sahip olduğuna dair sigortacı tarafından Mahkemeden bir tespit kararı elde edilmişse, bu madde kuralları uyarınca sigortacı tarafından hiçbir para miktarı ödenmez.

Ancak, dava yoluyla böyle bir tespit kararı elde etmiş olan bir sigortacı, söz konusu davanın açılmasından önce başlatılmış olan bir yargı işlemi sonucu elde edilmiş bulunan herhangi bir hüküm hususunda bu madde kurallarından yararlanma hakkına sahip olmaz, meğer ki, o davanın başlatılmasından önce veya başlatılmasını izleyen yedi gün içinde, davasını dayandıracağı esasa ilişkin olgunun açıklanmaması veya gerçek dışı beyanda bulunma durumunu belirten ve poliçeden kaçınma hakkına sahip olduğuna dair bir tespit kararı talep etme niyetinde olduğunu bildiren bir ihbarla poliçeyle ilgili davada davacı durumunda olan kişiye açmayı tasarladığı dava konusunda bir ihbar vermiş olsun. Böyle bir dava hakkında kendisine ihbarda bulunulan herhangi bir kişi, istediği takdirde davaya taraf yapılabilir.

(4) Bir poliçe ile sigorta edilen bir kişinin yükümlülüğüyle ilgili olarak bir sigortacının bu madde kuralları uyarınca ödeme mükellefiyetinde kaldığı para miktarı, bu madde kuralları olmasa poliçe uyarınca söz konusu yükümlülük için ödeyeceği para miktarını aşarsa, böyle bir sigortacı ödediği fazla parayı o kişiden istirdat etme hakkına sahiptir.

(5) Bu maddede-

"poliçe koşullarının kapsadığı yükümlülük" poliçenin kapsadığı veya sigortacının poliçeden kaçınma veya poliçeyi iptal etme hakkına sahip olmamış olsaydı veya poliçeden kaçınmamış veya poliçeyi iptal etmemiş olsaydı poliçenin kapsamış olacağı bir yükümlülüğü anlatır; ve

"esasa ilişkin", tedbirli bir sigortacının bir rizikoyu kabul edip etmemeyi ve kabul edecekse ödenecek primin ve koşulların ne olacağını kararlaştırmasında muhakemesini etkileyecek mahiyette bir hususu anlatır.

Üçüncü şahısların sigortacılar aleyhine hakları.

11. (1) Bu Yasa amaçları için ısdar edilen bir poliçeyle (bundan böyle "sigortalanan" olarak anılacak olan) bir kişi üçüncü şahıslara karşı düçar olabileceği yükümlülükler için sigortalandığında-

(a) sigortalananın iflâs etmesi veya alacaklılarıyla bir konkordato veya düzenleme yapması halinde; veya

(b) sigortalananın bir şirket olması ve şirketle ilgili olarak bir tasfiye emri verilmesi veya şirketin gönüllü tasfiyesi için karar alınması veya şirketin işletmesi veya teşebbüsleri için bir kabz memuru veya yönetici atanması veya değişken bir yükümlülük (floating charge) ile teminat altına alınmış herhangi bir tahvilatın

sahipleri tarafından veya onlar adına yükümlülüğün kapsadığı veya tabi olduğu herhangi bir malın tasarrufunun elde edilmesi halinde, bu durumların herhangi birinin meydana gelmesinden önce veya sonra sigortalanan bu gibi bir yükümlülüğe maruz kalacak olursa, böyle bir yükümlülükle ilgili olarak sigortacıdan poliçe uyarınca talep edebileceği haklar, herhangi bir Yasada aksine bir kuralın öngörülmüş olmasına bakılmaksızın, yükümlülüğün lehlerine maruz kalındığı üçüncü şahıslara intikal eder ve onlara ait olur.

(2) Herhangi bir Yasa kuralları uyarınca ölmüş bir borçlunun malvarlığının iflâs idaresine alınmasını öngören bir emir verildiğinde, o zaman, herhangi bir borç, ölmüş borçlunun bu Yasa amaçları için ısdar edilen bir poliçeyle bir üçüncü şahısa karşı sigorta edilmiş olduğu bir yükümlülükten ötürü borçlu olduğu bir borç ise, ve bu borç iflâsta kanıtlanabilen bir borç ise, ölmüş borçlunun söz konusu poliçe uyarınca sigortacıdan talep edebileceği haklar, herhangi bir Yasada aksine bir kuralın öngörülmüş olmasına bakılmaksızın, söz konusu borcun alacaklısı olan kişiye intikal eder ve ona ait olur.

(3) Bu Yasa amaçları için ısdar edilen bir poliçede, (1). ve (2). fıkralarda belirtilen durumların meydana gelmesi halinde poliçeden kaçınılabileceğini veya tarafların poliçedeki haklarının değiştirilebileceğini doğrudan doğruya veya dolaylı olarak öngören herhangi bir koşul etkisiz olur.

(4) Bu maddenin (1). veya (2). fıkraları uyarınca hakların intikali üzerine, sigortacı, 13. madde kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, sigortalanana karşı yükümlü olmuş olacağı yükümlülük ne ise, ayni yükümlülükle üçüncü şahısa karşı yükümlü olur, ancak

(a) sigortacının sigortalanana karşı olan yükümlülüğü, sigortalananın üçüncü şahısa karşı olan yükümlülüğünden daha fazla ise, bu Yasanın hiçbir kuralı, sigortalananın sigortacıdan bu fazlalık ile ilgili haklarını etkilemez; ve

(b) sigortacının sigortalanana karşı olan yükümlülüğü sigortalananın üçüncü şahsa karşı olan yükümlülüğünden daha az ise, bu Yasanın hiçbir kuralı üçüncü şahsın aradaki farkla ilgili olarak sigortalanan aleyhine haklarını etkilemez.

(5) Bu Yasanın 11, 12 ve 13. maddeleri-

(a) bir şirketin sadece yeniden yapılanması veya başka bir şirketle birleşmesi amacıyla gönüllü olarak tasfiye edildiği durumlarda; veya

Bölüm 188*

*(b) İşçi Tazminat Yasasının 31. maddesi kurallarının uygulandığı herhangi bir meselede, uygulanmaz.

(6) Bu Yasanın 11, 12 ve 13. maddeleri amaçları bakımından "üçüncü şahıslara karşı yükümlülükler" deyimi bir poliçeyle sigortalanan kişinin yükümlülüğü ile ilgili olarak kullanıldığında o kişinin sigortacı

* Bölüm 188, İşçi Tazminat Yasası, 16/1976 sayılı Yasa ile kaldırılmış olduğundan bu bendin çıkarılması suretiyle değişiklik yapılması önerilmiştir.

sıfatıyla başka bir poliçedeki yükümlülüklerini içermez.

Üçüncü şahıslara bilgi verme görevi.

12. (1) Bu Yasa kuralları uyarınca bir poliçenin kapsaması gereken herhangi bir yükümlülükle ilgili olarak aleyhine talepte bulunulan herhangi bir kişi, talepte bulunan kişinin istemi veya onun adına yapılan istem üzerine, bu Yasa amaçları için etkili olan bir poliçeyle söz konusu yükümlülüğe karşı sigortalanmış olup olmadığını veya sigortacı poliçeyi iptal etmemiş veya poliçeden kaçınmamış olsaydı sigortalanmış
olup olmayacağını beyan eder ve sigortalanmış ise veya sigortalanmış olacaksaydı o poliçe için lehine ısdar edilen sigorta belgesinde o poliçeyle ilgili olarak belirtilen ayrıntılı bilgileri verir.

(2) Herhangi bir kişinin iflâs etmesi veya alacaklılarıyla konkordato veya düzenleme yapması veya herhangi bir kişinin malvarlığı için iflasla ilgili herhangi bir Yasa kuralları uyarınca bir emir verilmesi veya herhangi bir şirketle ilgili olarak bir tasfiye emri verilmesi veya gönüllü tasfiyesi için karar alınması veya bir şirketin işletmesi veya teşebbüsleriyle ilgili olarak bir kabz memuru veya yönetici atanması veya bir değişken yükümlülükle (floating charge) teminat altına alınmış herhangi bir tahvilâtın sahipleri tarafından veya onlar adına yükümlülüğün kapsadığı veya tabi olduğu herhangi bir malın tasarrufunun ele geçirilmesi halinde, müflis borçlu, ölmüş borçlunun yasal temsilcisi ve, duruma göre, malı tasarrufunda bulunduran resmi görevli, mütevelli, tasfiye memuru, kabz memuru, yönetici veya kişi, lehine bir yükümlülük hususunda talepte bulunan herhangi bir kişinin istemesi halinde, bu Yasa uyarınca o kişiye herhangi bir hakkın devredilip devredilmediğini saptamak ve bu gibi hakların tatmin edilmesini icbar etmek amacıyla gerekli olan makul bilgileri vermekle görevlidir, ve bu gibi bilgilerin verilmesi halinde doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, poliçeden kaçınmayı veya tarafların haklarında değişiklik yapmayı amaçlayan veya başka suretle böyle bir bilginin verilmesini yasaklamayı engellemeyi veya kısıtlamayı amaçlayan herhangi bir poliçe, bunları amaçladığı ölçüde etkisiz olur.

(3) Bir kişiye (2). fıkra uyarınca verilen herhangi bir bilgi, belirli bir sigortacıdan talep edebileceği hakların bu Yasa kuralları uyarınca kendisine devredildiği veya devredilmiş olabileceği inancını uyandıracak makul sebepler ortaya çıkarırsa, bu gibi bir sigortacı, (2).fıkranın orada zikredilen kişilere yüklediği aynı görevlerle bağlı olur.

(4) Bu maddenin bilgi verme konusunda vazettiği görev, bilgi vermekle görevli kılınan kişinin tasarrufunda, yetkisi altında veya kontrolünde bulunan tüm poliçelerin, primlerle ilgili makbuzların ve diğer ilgili belgelerin incelenmesine ve suretlerinin alınmasına izin verme görevini de içerir.

(5) Makûl bir özrü olmadığını kanıtlama yükü kendine ait olmak üzere, makul bir özrü olmaksızın bu madde kurallarına uymayı

ihmal eden veya bir bilgi verilmesi istemine cevaben kasten veya ihmalkârlıkla herhangi bir gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunan herhangi bir kişi bu Yasaya karşı bir suç işlemiş olur.

Sigortacı ile sigortalanan arasında yapılan bazı anlaşmaların etkisiz olması.

13. Bu Yasa amaçları için ısdar edilen bir poliçeyle sigorta edilen bir kişi iflâs ettiğinde veya sigorta edilen kişinin bir şirket olması halinde o şirketle ilgili olarak bir tasfiye emri verildiğinde veya gönüllü tasfiyesi için karar alındığında, bir üçüncü şahsa karşı yükümlülüğün meydana gelmesinden sonra ve iflâs veya tasfiye işlemi başlatıldıktan sonra sigortacı ile sigortalanan arasında yapılan herhangi bir anlaşma veya bu işlemlerin başlamasından sonra sigortalanan tarafından yapılan herhangi bir feragat, devir veya temlik veya elden çıkarma, veya sigortalanana yapılan herhangi bir ödeme, bu Yasa uyarınca üçüncü şahsa devredilen veya verilen hakları ortadan kaldırmaz veya etkilemez ve bu haklar söz konusu anlaşma, feragat, devir veya temlik, elden çıkarma veya ödeme yapılmamış gibi aynen kalır.

Sigortalanan kişinin iflasının bazı talepleri etkileme-mesi.

14. Bu Yasa kuralları uyarınca poliçe yaptıran kişi lehine bir sigorta belgesi ısdar edildiğinde, poliçeyle sigorta edilen herhangi bir kişiyle ilgili olarak 11.maddenin (1).veya (2).fıkralarında belirtilen olaylardan herhangi birinin meydana gelmesi, bu Yasanın içerdiği herhangi bir kurala bakılmaksızın, o kişinin bu Yasa uyarınca çıkarılan bir poliçeyle kapsanması gereken herhangi bir yükümlülüğünü etkilemez, ve bu maddenin öngördüğü hiçbir kural, 11, 12 ve 13. maddeleri kurallarının lehine yükümlülüğe maruz kalınan kişinin sigortacı aleyhine verdiği hakları etkilemez.

Üçüncü şahısların sigortacılar aleyhine başka hakları.

15. (1) Bu Yasa uyarınca yapılan poliçelerin kapsaması gereken bir yükümlülük hususunda bir üçüncü şahıs tarafından yapılabilen herhangi bir talep ile ilgili olarak bir sigortacı tarafından yapılan anlaşma, üçüncü şahıs anlaşmada taraf olmadıkça, geçerli olmaz.

(2) Bu Yasa kuralları uyarınca ısdar edilen bir poliçe, sigortaladığı herhangi bir kişinin ölmesine bakılmaksızın, o kişi halâ hayattaymış gibi yürürlükte kalır ve üçüncü şahıslar yararına kullanılmaya açık olmaya devam eder.

Suçlar 3.38/1989

* 16. (1) Herhangi bir kişi, bu Yasa uyarınca bir sigorta belgesi almak amacıyla sözlü veya yazılı olarak yalan veya yanıltıcı beyanda bulunursa veya esasa ilişkin herhangi bir bilgiyi gizlerse, bunu kandırma niyeti olmaksızın yaptığını Mahkemeyi tatmin edecek şekilde kanıtlamadığı takdirde, suç işlemiş sayılır ve üç aya kadar hapis cezasına veya iki milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya bu gibi cezaların her ikisine birden çarptırılabilir.

(2) Her kim kandırmak niyetiyle-

(a) herhangi bir sigorta belgesinin veya bu Yasa uyarınca çıkarılan herhangi bir belge veya dokümanın sahtesini yaparsa veya onu bozar veya yırtarsa veya onda değişiklik yaparsa; veya

(b) bu Yasa uyarınca çıkarılan herhangi bir sigorta belgesini veya herhangi başka bir belge veya dokümanı, sahte olduğu, değişikliğe tabi tutulduğu, bozulduğu veya yırtıldığı halde kullanırsa veya

başkasının kullanmasına izin verirse; veya

(c) bu Yasa uyarınca çıkarılan herhangi bir sigorta belgesini veya herhangi başka bir belge veya dokümanı başkasına ödünç olarak verir veya başkasından ödünç olarak alırsa; veya

(d) bu Yasa uyarınca çıkarılan herhangi bir belge veya dokümana benzeyen herhangi bir belge veya dokümanı, başkasını kandırmak niyetiyle düzenler veya tasarrufunda bulundurursa; veya

(e) bu Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen herhangi bir sigorta belgesi veya herhangi başka bir belge veya doküman çıkarırsa.

bu Yasaya karşı suç işlemiş sayılır ve üç yıla kadar hapis cezasına veya iki milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

(3) Herhangi bir polis memurunun bir motorlu taşıtın sürücüsünün veya sahibinin bu Yasa kurallarına binaen kendine ibraz ettiği herhangi bir sigorta belgesi veya herhangi başka bir belge veya dokümanın bu maddeye karşı işlenmiş bir suça konu teşkil eden bir doküman olduğuna inanması için makul sebepleri varsa, söz konusu dokümana el koyabilir ve bir dokümana böylece el konulduğunda motorlu taşıtın sürücüsü ve sahibi veya onlardan herhangi biri, bu madde kuralları uyarınca hiçbiri bir suçla itham edilmemişse, söz konusu dokümanın tasarruf edilmesi veya motorlu taşıtta bulunması konusunda izahat vermek üzere Mahkeme huzuruna celbedilir ve Mahkeme de söz konusu dokümanın elden çıkarılması ve masrafların ödenmesi konularında gerekli göreceği emri verebilir.

Genel cezalar. 4.38/89

* 17. Bu Yasaya karşı suç işleyen herhangi bir kişi, söz konusu suç için Yasada özel olarak ceza öngörülmemişse, ilk mahkumiyet için altı aya kadar hapis cezasına veya beş yüz bin Türk Lirasına kadar para cezasına veya bu gibi cezaların her ikisine birden, ikinci veya müteakip mahkumiyetler için ise bir yıla kadar hapis cezasına veya bir milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

Tüzük yapma yetkisi 5.38/89

* 18. (1) Bakanlar Kurulu, aşağıda öngörülen konularda:

(a) bu Yasa amaçları için kullanılacak form'ların belirlenmesine ilişkin;

(b) sigorta belgeleri veya başka belge ve belirlenecek başka dokümanlarla ilgili dilekçelere, dokümanların ısdarına, dokümanlarla ilgili kayıt tutulmasına ve onların ayrıntılarının ve onlarla ilgili bilgilerin verilmesine ilişkin;

(c) kaybolan, yırtılan veya tahrip edilen herhangi bir belge veya dokümanın suretlerinin verilmesine ilişkin;

(d) söz konusu belge veya başka dokümanların muhafaza, ibraz, iptal ve teslimine ilişkin;

(e) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde geçici bir süre için kalacak olan kişilerin getirdikleri motorlu taşıtlara bu Yasanın herhangi bir kuralının belirlenmiş değişiklik ve intibaklara bağlı olarak, uygulanmasının sağlanmasına ilişkin;

(f) bu Yasa kuralları uyarınca yapılan işlemler için ödenecek

harçların belirlenmesine ilişkin;
tüzük yapabilir.

(2) Bu madde uyarınca yapılan Tüzük kurallarından herhangi birini ihlal eden herhangi bir kişi bir yıla kadar hapis cezasına veya bir milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

Geçici Madde Koruma 19/2008

1. Bu (Değişiklik) Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten önce ısdar edilen policeler, policelerde öngörülen süre sonuna kadar geçerliliklerini korurlar ve süreleri sona erdikten sonra bu Yasa kurallarına uygun olarak yeniden düzenlenirler.

Yürürlüğe Giriş

Bu Yasa, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.